



Belastingdienst

Inkomstenbelasting

Vragen en antwoorden over
de fiscale partnerregeling 2020

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Gebruikte begrippen en afkortingen	3
2	De fiscale partnerregeling	4
2.1	Notariële samenwoningovereenkomst	4
2.2	Partnerschap bij erkenning van vrucht tijdens zwangerschap	4
2.3	Vruchtgebruik en inwonende bloot eigenaar	4
2.4	Woning in aanbouw	4
2.5	Inwonende vriend van dochter	5
2.6	Inwonend meerderjarig kind	5
2.7	Inwonende au pair	5
2.8	Valt woonvorm gehandicaptenzorg onder verpleeg- of verzorgingshuis?	6
2.9	Schriftelijke kennisgeving niet langer fiscale partners willen zijn bij verblijf in verpleeg- of verzorgingshuis	6
2.10	Einde fiscaal partnerschap; niet-ontvankelijk echtscheidingsverzoek	6
2.11	Einde fiscaal partnerschap; bij niet inschrijven echtscheiding in de registers	7
2.12	Einde fiscaal partnerschap; eenzijdig verzoek tot beëindiging geregistreerd partnerschap	7
2.13	Einde fiscaal partnerschap; wederzijds goedvinden beëindiging geregistreerd partnerschap	7
2.14	Herleving fiscaal partnerschap	7
2.15	Gewezen partner in de zin van de Wet IB 2001	8
3	Toerekening tussen partners	9
3.1	Keuze voljaarspartnerschap; herziening keuze van beide partners	9
3.2	Keuze voljaarspartnerschap; keuze na indiening aangifte	9
3.3	Toerekening partners; persoonsgebonden aftrek	9
3.4	Toerekening partners; restant persoonsgebonden aftrek overledene naar langstlevende partner	9
3.5	Toerekening partners; verrekening buitenlandse (bron)belasting	10

1 Inleiding

Dit document bevat vragen en antwoorden over de fiscale partnerregeling.

In dit document is uitgegaan van de wetteksten en cijfers voor het jaar 2020.

1.1 Gebruikte begrippen en afkortingen

AWR Algemene wet inzake rijksbelastingen

Wet IB 2001 Wet inkomstenbelasting 2001

BRP Basisregistratie Personen

2 De fiscale partnerregeling

2.1 Notariële samenwoningovereenkomst

Belastingplichtige (30 jaar) en haar vader hebben een notariële samenwoningovereenkomst en staan sinds 9 februari 2020 op hetzelfde woonadres ingeschreven in de BRP. Wordt een notariële samenwoningovereenkomst gelijkgesteld aan een notarieel samenlevingscontract en zijn ze daardoor fiscale partners van elkaar?

Ja. De notariële samenwoningovereenkomst wordt gelijk gesteld aan het notariële samenlevingscontract. Aangezien zij ook op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de BRP, zijn belastingplichtige en haar vader vanaf 9 februari 2020 fiscale partners. Ook als de notariële samenwoningovereenkomst later dan 9 februari is afgesloten, maar nog wel in 2020, zijn belastingplichtige en haar vader vanaf 9 februari 2020 fiscale partners. In dat geval zijn zij namelijk met terugwerkende kracht fiscale partners vanaf het moment dat zij beiden op hetzelfde woonadres ingeschreven staan in de BRP.

2.2 Partnerschap bij erkenning van vrucht tijdens zwangerschap

Belastingplichtige raakt in de loop van 2019 zwanger. Het kind wordt in 2020 geboren. De aanstaande vader, die op hetzelfde woonadres staat ingeschreven in de BRP, heeft het ongeboren kind tijdens de zwangerschap erkend. Zijn belastingplichtige en de aanstaande vader in 2019 al fiscale partners, doordat de aanstaande vader het ongeboren kind heeft erkend? Belastingplichtige en de aanstaande vader kwalificeren niet om een andere reden als fiscale partners.

Nee. Fiscaal partnerschap kan ontstaan met degene uit wiens relatie met de belastingplichtige een kind is geboren, dan wel degene die een kind van de belastingplichtige heeft erkend. Een ongeboren kind wordt gelijkgesteld met een geboren kind, als het belang van het ongeboren kind hierbij is gebaat. Het fiscaal partnerschap dient het belang van de aanstaande ouders. Er is geen sprake van een specifiek belang voor de ongeboren vrucht, waardoor deze al als een geboren kind moet worden aangemerkt. Er is daarom nog geen sprake van fiscaal partnerschap in 2019. Als gevolg van de geboorte van het kind in 2020 is er wel fiscaal partnerschap in 2020, als belastingplichtige en haar partner (de vader) dan nog steeds op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de BRP.

2.3 Vruchtgebruik en inwonende bloot eigenaar

Belastingplichtige en haar 28-jarige kind bewonen samen een woning en staan op dit adres ingeschreven in de BRP. Belastingplichtige heeft het vruchtgebruik van de woning en het kind is bloot eigenaar. Zijn belastingplichtige en haar kind fiscale partners van elkaar?

Nee. Personen die op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de BRP worden aangemerkt als fiscale partners, als zij samen een woning hebben die hun anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking staat op grond van eigendom. Onder eigendom valt ook de economische eigendom of eigendom op grond van een recht van lidmaatschap van een coöperatie. De woning moet eigendom zijn van beide belastingplichtigen. In de situatie, waarbij het bloot eigendom berust bij de één (in dit geval het kind) en het vruchtgebruik bij de andere (in dit geval belastingplichtige), is hiervan geen sprake. Hierdoor is geen sprake van fiscaal partnerschap tussen belastingplichtige en haar kind.

2.4 Woning in aanbouw

Belastingplichtigen wonen samen in een huurwoning en zijn niet elkaars fiscale partner. Zij kopen gezamenlijk een nieuw te bouwen woning. De woning zal naar verwachting een jaar later worden opgeleverd. Zijn belastingplichtigen vanaf het moment van aankoop van de nieuw te bouwen woning fiscale partners?

Nee. Er ontstaat in deze situatie pas fiscaal partnerschap op het moment waarop de woning als hoofdverblijf ter beschikking staat. Op het moment van aankoop van de nog te bouwen woning is daar nog geen sprake van.

2.5 Inwonende vriend van dochter

Belastingplichtige (X) staat op hetzelfde woonadres in de BRP ingeschreven als haar minderjarige dochter. Daarnaast staat ook de vriend van haar minderjarige dochter (Y) op dit adres ingeschreven. Er is geen sprake van een pleegzorgsituatie. In 2020 is Y 18 jaar geworden en Y betaalt geen zakelijke huur. Zijn X en Y met ingang van 1 januari 2020 fiscale partners van elkaar?

Ja. In de Wet IB 2001 is bepaald dat onder fiscale partner mede wordt verstaan de meerderjarige die op hetzelfde woonadres als de belastingplichtige staat ingeschreven in de BRP en waarbij op dat woonadres ook een minderjarig kind van ten minste één van beiden staat ingeschreven. X en Y voldoen aan deze voorwaarden: zij staan op hetzelfde adres ingeschreven, waar ook de minderjarige dochter van X staat ingeschreven. X en Y zijn dus elkaars fiscale partner. Dit is alleen anders, als X en Y door middel van een schriftelijke huurovereenkomst kunnen aantonen dat Y op zakelijke gronden een gedeelte van de woning huurt van X.

2.6 Inwonend meerderjarig kind

Belastingplichtigen wonen samen en zijn geen fiscale partners van elkaar. Op enig moment komt de dochter van één van beiden met haar minderjarige kind bij hen inwonen. De dochter is 30 jaar. Zij staan allen op hetzelfde woonadres ingeschreven in de BRP. Wie zijn fiscale partners van elkaar?

Niemand. Volgens de Wet IB 2001 voldoet de dochter met beide belastingplichtigen afzonderlijk aan de voorwaarden voor fiscaal partnerschap. Een belastingplichtige kan echter maar één fiscale partner hebben. In de Wet IB 2001 is aangegeven hoe de rangorde is van de verschillende situaties waarin sprake is van fiscaal partnerschap. Beide belastingplichtigen kwalificeren om dezelfde reden als fiscale partner van de dochter. Nu er geen rangorde is aan te brengen, is geen van beide belastingplichtigen fiscale partner van de dochter.

2.7 Inwonende au pair

Belastingplichtige is gescheiden en staat op hetzelfde woonadres ingeschreven in de BRP als zijn minderjarige kinderen. Voor de opvang en zorg van zijn kinderen maakt hij gebruik van de assistentie van een meerderjarige au pair uit het buitenland. Hierbij is sprake van een au pairovereenkomst. De au pair verblijft in de woning van belastingplichtige en de kinderen en staat ook op dat adres ingeschreven in de BRP. Belastingplichtige biedt de au pair kost en inwoning en een maandelijks bedrag aan zakgeld. Als tegenprestatie biedt de au pair ondersteuning in de huishouding, waaronder assistentie in de opvang en zorg voor de kinderen van belastingplichtige. Zijn belastingplichtige en de au pair fiscale partners van elkaar?

Nee. De au-pairovereenkomst is aan te merken als een dienstbetrekking tussen belastingplichtige en de au pair. Belastingplichtige heeft daarbij zakelijke overwegingen om woonruimte ter beschikking te stellen. Dat betekent dat er (ook) sprake is van een zakelijke huurovereenkomst tussen belastingplichtige en de au pair. Belastingplichtige en de au pair zijn daarom geen fiscale partners.

2.8 Valt woonvorm gehandicaptenzorg onder verpleeg- of verzorgingshuis?

Belastingplichtige heeft de ziekte van Parkinson. In de loop van 2019 is haar gezondheid zodanig verslechterd dat ze niet langer bij haar fiscale partner thuis kan wonen. Ze krijgt een indicatie van het Centraal Indicatiestelling Zorg (CIZ) waarin staat dat ze aanspraak kan maken op zorg in de vorm van 'wonen met intensieve begeleiding en intensieve verzorging'.

Met ingang van 29 januari 2020 woont ze in een woonvorm voor lichamelijk gehandicapten en staat ze op dit adres ingeschreven in de BRP.

Kan de woonvorm voor lichamelijk gehandicapten worden aangemerkt als een verpleeghuis of verzorgingshuis in de zin van artikel 5a, zevende lid, AWR of artikel 1.2, vijfde lid, Wet IB 2001, zodat belastingplichtige en haar partner als fiscale partners blijven aangemerkt vanaf 29 januari 2020?

Hiervoor dienen de volgende twee vragen bevestigend beantwoord te worden:

- 1 Behoeft belastingplichtige meer (medische) zorg dan hij/zij thuis kan ontvangen?
 - 2 Verblijft belastingplichtige in een instelling die die noodzakelijke (medische) zorg wel biedt?
-
- 1 Ja. Bij een CIZ-indicatie mag worden aangenomen dat iemand meer (medische) zorg nodig heeft, dan haar thuis geboden kan worden. Volgens het indicatiebesluit van het CIZ heeft belastingplichtige recht op wonen met intensieve begeleiding en intensieve verzorging.
 - 2 Ja. De woonvorm voor lichamelijk gehandicapten biedt deze (medische) zorg.

Doordat beide vragen bevestigend worden beantwoord, wordt de woonvorm voor lichamelijk gehandicapten in deze situatie aangemerkt als een verpleeghuis of verzorgingshuis. Belastingplichtige en haar partner blijven dus fiscale partners, nadat belastingplichtige is verhuisd naar de woonvorm voor lichamelijk gehandicapten. Dit is alleen anders, als één van beiden middels een schriftelijke kennisgeving aan de inspecteur laat weten dat zij niet langer als partners willen worden aangemerkt (zie ook onderdeel 2.9).

2.9 Schriftelijke kennisgeving niet langer fiscale partners willen zijn bij verblijf in verpleeg- of verzorgingshuis

Belastingplichtigen zijn fiscale partners. De man wordt ernstig ziek en staat vanaf 6 februari 2020 ingeschreven in de BRP op het adres van een woonvoorziening voor lichamelijk gehandicapten en later in een verpleeghuis.. Belastingplichtigen willen voor het jaar 2020 geen fiscale partners meer van elkaar zijn. Kunnen zij dit doen door dit in de aangifte inkomstenbelasting 2020 aan te geven?

Nee. Belastingplichtigen kunnen in deze situatie het fiscaal partnerschap alleen beëindigen, als zij dit middels een schriftelijke kennisgeving aan de inspecteur laten weten. Dit moet altijd los van de aangifte inkomstenbelasting worden gedaan. Aangezien belastingplichtigen dit niet los van de aangifte inkomstenbelasting hebben gedaan, blijven belastingplichtigen elkaars fiscale partner in 2020.

2.10 Einde fiscaal partnerschap; niet-ontvankelijk echtscheidingsverzoek

Belastingplichtige heeft zich van het gezamenlijke adres laten uitschrijven uit de BRP en dient een echtscheidingsverzoek in bij de rechtbank. De echtscheiding komt echter niet tot stand, omdat de rechter het echtscheidingsverzoek niet-ontvankelijk verklaart. Vanaf welk moment zijn zij geen fiscale partners meer van elkaar?

Het fiscaal partnerschap eindigt op het moment dat een echtscheidingsverzoek is ingediend én beiden niet meer op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de BRP. In deze situatie is dat vanaf de dag dat het echtscheidingsverzoek wordt ingediend. Zij stonden namelijk al eerder niet meer op hetzelfde woonadres ingeschreven in het BRP. De latere niet-ontvankelijkverklaring van het echtscheidingsverzoek maakt niet dat het fiscaal partnerschap herleeft.

2.11 Einde fiscaal partnerschap; bij niet inschrijven echtscheiding in de registers

Belastingplichtige heeft zich van het gezamenlijke adres laten uitschrijven uit de BRP en dient een echtscheidingsverzoek in bij de rechtbank. De echtscheiding komt echter niet tot stand, omdat de echtscheiding niet wordt ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Vervolgens gaat belastingplichtige weer samenwonen met zijn ex-vrouw en schrijft zich in op hetzelfde woonadres in de BRP. Eindigt het fiscaal partnerschap? Zo ja, wanneer? En herleeft het fiscaal partnerschap, als belastingplichtige zich weer inschrijft op hetzelfde woonadres met zijn ex-vrouw?

Ja. Het fiscaal partnerschap eindigt op de dag dat het echtscheidingsverzoek wordt ingediend. Op de dag dat belastingplichtige zich opnieuw inschrijft op hetzelfde woonadres, herleeft het fiscaal partnerschap. Dan wordt immers niet meer voldaan aan de voorwaarden van einde fiscaal partnerschap. Hieruit volgt dat met ingang van die dag weer sprake is van fiscaal partnerschap.

2.12 Einde fiscaal partnerschap; eenzijdig verzoek tot beëindiging geregistreerd partnerschap

Belastingplichtige wil eenzijdig zijn geregistreerd partnerschap beëindigen. In het Burgerlijk Wetboek is bepaald dat dit kan door tussenkomst van de rechter op verzoek van één van de geregistreerde partners. Vanaf welk moment zijn zij geen fiscale partners meer van elkaar?

Een geregistreerd partnerschap eindigt onder andere door ontbinding op verzoek van één van de partners. Een persoon wordt niet meer als fiscale partner aangemerkt, als een verzoek tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap is gedaan én de partner niet meer op hetzelfde woonadres als belastingplichtige staat ingeschreven in de BRP. Vanaf het moment waarop aan beide voorwaarden is voldaan, zijn zij geen fiscale partners meer van elkaar.

2.13 Einde fiscaal partnerschap; wederzijds goedvinden beëindiging geregistreerd partnerschap

Belastingplichtigen beëindigen met wederzijds goedvinden hun geregistreerd partnerschap. Vanaf welk moment zijn zij geen fiscale partners meer van elkaar?

Een persoon wordt niet meer als fiscale partner aangemerkt, als een verzoek tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap is gedaan én de partner niet meer op hetzelfde woonadres als belastingplichtige staat ingeschreven in de BRP. Vanaf het moment waarop aan beide voorwaarden is voldaan, zijn zij geen fiscale partners meer van elkaar.

2.14 Herleving fiscaal partnerschap

Belastingplichtigen verzoeken op 11 november 2019 om echtscheiding. Op dezelfde dag laat één van beiden zich op het gezamenlijke woonadres uitschrijven uit de BRP. Op 14 april 2020 besluiten belastingplichtigen nog een poging te doen om het huwelijk te redden. Vanaf dat moment staan beiden weer op hetzelfde woonadres in de BRP ingeschreven. De echtscheiding is op dat moment nog niet door de rechter uitgesproken. Wanneer zijn zij fiscale partners van elkaar?

Tot 11 november 2019 is sprake van fiscaal partnerschap vanwege het huwelijk. Vanaf die dag eindigt het fiscaal partnerschap, omdat een verzoek tot echtscheiding is ingediend én belastingplichtigen niet meer op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de BRP. In de periode van 11 november 2019 tot 14 april 2020 is hierdoor geen sprake van fiscaal partnerschap. Vanaf 14 april 2020 herleeft het fiscaal partnerschap, doordat belastingplichtigen weer op hetzelfde woonadres staan ingeschreven in de BRP en niet meer voldoen aan de voorwaarden van einde fiscaal partnerschap.

2.15 Gewezen partner in de zin van de Wet IB 2001

Het begrip "gewezen partner" kan een rol spelen in de eigenwoningregeling en in de sfeer van de uitgaven voor inkomensvoorzieningen. Belastingplichtigen woonden samen en zijn ondertussen uit elkaar gegaan. Zij waren in een voorgaand jaar fiscale partners. Zijn zij aan te merken als elkaars gewezen partner in de zin van de Wet IB 2001?

Ja. Bepalend is of belastingplichtigen in een voorgaande periode elkaars fiscale partner waren. Daarbij is het niet alleen van belang of belastingplichtigen elkaars fiscale partners waren in het jaar van verbreking van de samenleving of het huwelijk. Belastingplichtigen zijn ook elkaars gewezen partner, als zij in een voorafgaand jaar of een gedeelte daarvan elkaars fiscale partner waren. Als zij nooit elkaars fiscale partner waren, zijn zij ook niet aan te merken als elkaars gewezen partner in de zin van de Wet IB 2001.

3 Toerekening tussen partners

3.1 Keuze voljaarspartnerschap; herziening keuze van beide partners

Belastingplichtigen die een deel van het jaar elkaars fiscale partner zijn, kunnen bij verzoeken om voorlopige teruggaaf of bij het doen van de aangifte gezamenlijk kiezen om voor bepaalde regelingen het hele jaar te worden aangemerkt als elkaars fiscale partner. Zij kunnen de gemeenschappelijke inkomensbestanddelen (zoals de persoonsgebonden aftrek) en de grondslag voor sparen en beleggen (box 3) toerekenen in de onderlinge verhouding die zij hiervoor kiezen. Belastingplichtigen kunnen hun keuze voor voljaarspartnerschap herzien tot het moment dat de aanslag van één van beiden onherroepelijk vaststaat. Moeten belastingplichtigen een dergelijke keuzeherziening gezamenlijk doen?

Ja. Belastingplichtigen moeten de keuze tot herziening gezamenlijk doen, voordat de aanslag van één van beiden onherroepelijk vaststaat.

3.2 Keuze voljaarspartnerschap; keuze na indiening aangifte

Belastingplichtigen die een deel van het jaar elkaars fiscale partner zijn, kunnen bij verzoeken om voorlopige teruggaaf of bij het doen van de aangifte gezamenlijk kiezen om voor bepaalde regelingen het hele jaar te worden aangemerkt als elkaars fiscale partner. Kunnen deeljaarparters die op deze momenten niet kozen voor voljaarspartnerschap, deze keuze alsnog maken, nadat de aangifte is ingediend?

Ja. Belastingplichtigen kunnen deze keuze alsnog maken tot het moment dat de aanslag van één van beide deeljaarparters onherroepelijk vaststaat. Nadat de aanslag van één van beide deeljaarparters onherroepelijk vaststaat, kunnen ze de keuze voor voljaarspartnerschap niet meer maken voor het desbetreffende kalenderjaar.

3.3 Toerekening partners; persoonsgebonden aftrek

De persoonsgebonden aftrek kwalificeert als gemeenschappelijk inkomensbestanddeel. Moet de persoonsgebonden aftrek als één inkomensbestanddeel worden verdeeld of kunnen fiscale partners per persoonsgebonden aftrekpost een verdeling kiezen?

Fiscale partners kunnen per persoonsgebonden aftrekpost een verdeling kiezen.

3.4 Toerekening partners; restant persoonsgebonden aftrek overledene naar langstlevende partner

Belastingplichtige overlijdt in 2019. Hij heeft samen met zijn fiscale partner een hoge persoonsgebonden aftrek. Deze wordt voor het jaar 2019 geheel aan belastingplichtige toegerekend. Hierdoor ontstaat een restant persoonsgebonden aftrek bij belastingplichtige. De bezwaar- en beroepstermijnen met betrekking tot de aanslagen van belastingplichtige en zijn fiscale partner zijn ondertussen verstreken, waardoor de aanslagen van beide partners onherroepelijk vaststaan. Kan de partner van belastingplichtige dit restant persoonsgebonden aftrek in 2020 in aanmerking nemen?

Nee. Tot de persoonsgebonden aftrek behoort het gedeelte van de persoonsgebonden aftrek van voorafgaande jaren dat niet eerder in aanmerking is genomen. Als er sprake is van voljaarspartnerschap kan ook de niet eerder in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek van de fiscale partner van voorafgaande jaren in aanmerking worden genomen. De bij de in 2019 overleden partner niet (eerder) in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek is een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel in 2019. Deze niet (eerder) in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek is aan de overleden partner toegerekend. Gezien het feit dat de aanslagen van beide partners onherroepelijk vaststaan, is wijziging van de verdeling niet meer mogelijk. In 2020, het jaar na overlijden van belastingplichtige, is geen sprake meer van fiscaal partnerschap. De langstlevende kan dan alleen de eigen persoonsgebonden aftrek in aanmerking nemen en niet de niet in aanmerking genomen persoonsgebonden aftrek die in 2019 aan de overledene is toegerekend.

3.5 Toerekening partners; verrekening buitenlandse (bron)belasting

Belastingplichtigen X en Y zijn het hele jaar fiscale partners. X is de niet-verdienende partner. Y heeft buitenlandse aandelen die onderdeel uitmaken van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen. Op het buitenlandse aandelenpakket is dividend uitgekeerd, waarop buitenlandse bronbelasting is ingehouden. De partners willen de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen geheel toerekenen aan X. Bij wie moet de geheven buitenlandse (bron)belasting in aanmerking worden genomen voor verrekening met de inkomstenbelasting ter voorkoming van dubbele belasting? Bij Y die eigenaar is van de buitenlandse aandelen of bij X aan wie de buitenlandse aandelen worden toegerekend?

Bij X. De fiscale partners moeten de te verrekenen buitenlandse (bron)belasting in dezelfde verhouding in aanmerking nemen als waarin zij de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen verdelen. Als X de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen - waarvan de buitenlandse aandelen onderdeel uitmaken - volledig in aanmerking neemt, kan alleen X de buitenlandse (bron)belasting verrekenen. Verrekening van buitenlandse (bron)belasting komt alleen aan de orde voor zover de aandelen waarop het dividend is uitgekeerd, bij de belastingplichtige tot de rendementsgrondslag behoren (grondslageis).

